

Zásada koncentrace v civilním procesu

Zásada koncentrace, jako jeden ze základních odvětvových principů, se v civilním řízení projevuje tak, že samotné řízení je tvořeno konkrétními stádii, ve kterých je nutné provést vždy ty úkony, pro které je stadium určeno. Procesní úkony jsou tedy soustředěny neboli koncentrovány. To pro účastníky sporného řízení znamená, že v konkrétní fázi řízení musí vykonat veškeré procesní úkony, pro které je daná fáze určena, pod následkem prekluze. Smyslem tohoto skutkového a důkazního „stopstavu“ je, aby byla zaručena rychlá a účinná soudní ochrana subjektivním soukromým právům účastníka řízení podle § 6 o. s. ř. a aby byla věc projednána a rozhodnuta bez zbytečných průtahů a bylo dodrženo právo na spravedlivý proces.

V současném znění o.s.ř. máme řadu prvků koncentrace zavedených velkou novelou a souhrnnou novelou občanského soudního řádu. Ovšem způsob jejich provedení nedovedl zákonodárce vždy k dokonalosti. Úprava koncentrace je mnohdy nedůsledná, rigidní, vytváří nerovnosti mezi žalobcem a žalovaným a může paradoxně vést i k průtahům v řízení.

Cílem autora práce byla analýza jednotlivých prvků koncentrace v platné úpravě o. s. ř., představení problémů a kladů současné české úpravy koncentrace a nalezení odpovídajícího místa principu koncentrace v systému civilní procesněprávní úpravy v ČR pomocí komparace se Slovenskou úpravou.

V první část práce se autor zaměřil na stručný historický exkurz objasňující původ některých institutů a vývoj odvětvových principů uplatňujících se ve sporném kontinentálním civilním řízení. Důraz je kladen na vývoj civilního procesu v Českých zemích.

V druhé části autor analyzuje jednotlivé prvky zákonné koncentrace dle jejich členění v ustanoveních o. s. ř. Jedná se o kvalifikovanou výzvu, přípravné jednání, koncentraci řízení ze zákona, skončení jednání a řízení před soudem II. stupně (zásada neúplné apelace).

Třetí část práce autor věnuje méně podrobné analýze slovenské úpravy koncentrace ve sporném civilním řízení v rámci relativně nového zákona *Civilný sporový poriadok* a následné komparaci české a slovenské úpravy zásady koncentrace.

Pomocí metody analýzy, komparace a syntézy došel autor v závěru práce k poznatku, že největším problémem současné české úpravy koncentrace v o. s. ř. je institut fiktivního rozsudku pro uznání a nulové využití institutu soudcovské koncentrace, který, pokud správně nastaven zákonodárcem, má potenciál učinit sporné řízení více flexibilní, rychlejší a zvýšit autoritu soudu.